

רע"פ 7577/17 - נסראללה נסיראת נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 7577/17

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: נסראללה נסיראת

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 7.9.2017, בעפ"ג 13062-07-17, שניתן על ידי כב' השופט ד"ר ר' שפירא - סג"נ; ב' טאובר; ו-ת' נאות פרי

בשם המבקש: עו"ד אילן חכם

בשם המשיבה: עו"ד אריה פטר

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' סגן הנשיא ד"ר ר' שפירא; כב' השופטות ב' טאובר ו-ת' נאות פרי) בעפ"ג 13062-07-17 מיום 7.9.2017, בגדרו נדחה ערעור על גזר הדין שהושת על המבקש בבית משפט השלום בחיפה (כב' השופט ש' בנג'ו) בת"פ 31068-06-16, מיום 29.5.2017.

בהחלטתי, מיום 28.9.2017, עוכב ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש, וזאת עד להחלטה אחרת.

2. ביום 7.2.2017, הורשע המבקש על פי הודאתו בעבירות של גניבת רכב, לפי סעיף 413ב לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין); ופריצה לרכב בכוונה לגנוב, לפי סעיף 413א סיפא לחוק העונשין. על פי כתב האישום, המבקש התפרץ לרכב בכך שניפץ את שמשת חלון הדלת הימנית-קדמית, ונכנס לתוכו על מנת לגנוב. בהמשך, פתח המבקש את מכסה המנוע, ניתק את מחשב הרכב, וחיבר במקומו מחשב של רכב אחר. לאחר מכן, שבר המבקש את מתנע הרכב, חתך את חוטי החשמל, התניע את הרכב, עיקם את מחסום החנייה, ועזב את המקום כשהוא נוהג ברכב. בשלב מאוחר יותר, אותר המבקש כשהוא נוהג ברכב הגנוב, בדרכו לשטחי הרשות הפלסטינית.

במעמד גזירת דינו של המבקש, מיום 29.5.2017, צורף לתיק האמור כתב האישום בפ"ל 366-04-17 (להלן: כתב האישום הנוסף), אשר גם בעובדותיו הודה המבקש. בהמשך להודאתו בכתב האישום הנוסף, הורשע המבקש בעבירה של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); נהיגה ללא רשיון נהיגה, לפי סעיף 10א לפקודת התעבורה; ונהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התשל"ז - 1970. על פי עובדות כתב האישום הנוסף, רשיון הנהיגה של המבקש נפסל במסגרת גזר דינו בתת"ע 16042-11-16 (להלן: התיק הראשון), מיום 30.1.2017. ואולם, ביום 2.4.2017 נהג המבקש ברכב, כשהוא בתקופת הפסילה, ללא פוליסת ביטוח וכשתוקפו של רשיון הנהיגה שלו פקע, עוד ביום 15.6.2016.

3. זה המקום לציין, כי במסגרת התיק הראשון נגזרו על המבקש, בנוסף ל-3 חודשי פסילת רשיון, גם 6 חודשי מאסר מותנה, לבל יעבור במשך 3 שנים עבירת נהיגה ללא רשיון נהיגה תקף, למעלה מ-12 חודשים, או עבירת נהיגה בזמן פסילה; קנס כספי בסך 750 ₪; ו-3 חודשי פסילה על תנאי מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה, וזאת שלא יעבור המבקש, במשך 3 שנים, את העבירה בה הורשע או אחת מהעבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה לפקודת התעבורה.

4. במסגרת גזר הדין, מיום 29.5.2017, התייחס בית משפט קמא להמלצות שירות המבחן בעניינו של המבקש, וציין, כי על פי התסקיר, קשייו הרגשיים של המבקש החלו לפתח אצלו "התנהגות פורצת גבולות, כך מוסברת העובדה שכבר בגיל 20 (כ-8 שנים קודם לתסקיר - א.ש.) נדון על עבירות תעבורה חמורות, הוא התקשה לנהל אורח חיים סביר, אימץ דפוסי התנהגות שוליים, וגם סנקציות שהוטלו עליו לאורך השנים לא הועילו ולא יצרו הרתעה" (עמ' 14 לפרוטוקול הדיון מיום 29.5.2017, ש' 31- עמ' 15 לפרוטוקול, ש' 2). לאור האמור, נקבע בתסקיר כי "קיים קושי להעריך את סיכויי השיקום של הנאשם [...] ובמצב דברים זה בהעדר מוטיבציה ובשללות לטיפול נמנע שירות המבחן מהמלצה שיקומית טיפולית בעניינו, וסבור כי יש להטיל על הנאשם עונש מוחשי משמעותי שיחדד את חומרת מעשיו" (עמ' 15 לפרוטוקול, ש' 10-13).

בהמשך, קבע בית משפט השלום כי מתחם העונש ההולם לעבירת התפרצות לרכב נע בין 9 חודשים ל 18 חודשי מאסר בפועל, זאת לצד מאסר מותנה מרתיע, וקנס בהיקף של 2,000 עד 3,000 ₪. באשר לעבירת הנהיגה בזמן פסילה, נע מתחם העונש ההולם נע בין 7 חודשים ל-20 חודשי מאסר בפועל. אשר לנסיבות ביצוע העבירות בהן הורשע המבקש, קבע בית משפט קמא כי נסיבות ביצוע עבירת ההתפרצות לרכב הינן חמורות, וכי נסיבות ביצוע עבירות

התעבורה, המפורטות בכתב האישום הנוסף, מצביעות על זילות החוק מבחינתו של המבקש. עוד צויין בגזר הדין, כי במסגרת הרישום הפלילי של המבקש מצויה הרשעה קודמת אחת משנת 2015 בגין הפרעה לשוטר במילוי תפקידו; 14 הרשעות קודמות בתחום התעבורתי; וכן 5 תיקי תעבורה שנפתחו בין חודש נובמבר 2016 לחודש אפריל 2017, תקופה בה היה אמור המבקש לשהות במעצר בית.

5. נוכח הסיכון הרב הנשקף מהמבקש; התנהגותו פורצת הגבולות; ועמדת שירות המבחן בעניינו, קבע בית משפט קמא כי יש להשית על המבקש מאסר בפועל לתקופה ממושכת, אשר ישקף את חומרת מעשיו לצד מאסר מותנה מרתיע. בקשת הסנגור להסתפק בהשתתפות עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, נדחתה. צוין, לעניין זה, כי בעקבות כתב האישום הנוסף לבדו, ביקש הסנגור לשקול הטלת עונש מאסר שירות בעבודות שירות, ולפיכך, גם לשיטתו, לא ניתן להסתפק בעונש מאסר מסוג זה שעה שמדובר באיחודם של שני כתבי האישום. לאחר זאת, הושתו על המבקש העונשים הבאים: 9 חודשי מאסר לריצוי בפועל; הפעלת 6 חודשי מאסר מותנה שהושתו על המבקש במסגרת התיק הראשון, חלקם בחופף וחלקם במצטבר, כך שהמבקש ירצה בסך הכל 11 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש מיום שחרורו מהמאסר ולמשך 3 שנים, עבירה של נהיגה בזמן פסילה ו/או נהיגה כשרשיון הנהיגה פקע למעלה מחצי שנה קודם לכן ו/או עבירות רכוש מסוג עוון; 7 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירת רכוש מסוג פשע למשך 3 שנים; פסילת המבקש מלהחזיק או מלקבל רשיון נהיגה לתקופה של 10 חודשים; קנס בסך 2,500 ₪.

6. המבקש ביקש לערער לבית המשפט המחוזי בחיפה על גזר דינו. טרם הגשת הערעור פנה המבקש בעצמו לערכאת הערעור וביקש, כי ימונה לו סנגור ציבורי לצורך ניהול ההליך, נוכח מצבו הכלכלי. ואכן, למבקש מונה סנגור מטעם הסנגוריה הציבורית, עו"ד פרחובניק, אשר יצגו אותו במהלך הדיון בערעור, שהתקיים ביום 7.9.2017. עו"ד פרחובניק טען בבית המשפט לעניין חומרת העונש, וביקש להפנות את המבקש, שוב, לקבלת תסקיר שירות המבחן. ואולם, לאחר שנסתיימה ההפסקה בדיון, הודיע עו"ד פרחובניק כי המבקש ביקש כי יחדול מייצוגו, על מנת שיוכל לשכור לו עורך דין פרטי. בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה, וקבע כי בכוונתו להשלים את הדיון בערעור, "וככל שמבקש המערער לטעון בעצמו ולהוסיף על דברי בא כוחו, הוא רשאי לעשות זאת כעת". בעקבות החלטה זו, החליט המבקש כי עו"ד פרחובניק ימשיך ויטען בשמו, וכך היה. לאחר סיום דבריו של פרקליטו, הוסיף המבקש מספר דברים מטעמו.

לאחר הדיון בערעור, ניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי. במסגרת פסק הדין נקבע כי העונש שהושת על המבקש אינו חורג, וודאי לא לחומרה, מהענישה המקובלת והראויה, לרבות זו שהובאה בפסקי הדין שאזכר המבקש בערעורו. לכך הוסיף בית המשפט המחוזי, את העובדה כי רק שליש מעונש המאסר המותנה, שהופעל במסגרת גזר דינו של המבקש, הצטבר לעונש המאסר בפועל שהוטל עליו. זאת, בניגוד לברירת המחדל המופיעה בחוק, המורה על הפעלת כל עונש המאסר המותנה באופן מצטבר, אלא אם קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים חפיפה בין העונשים, ובית משפט השלום לא הצביע על טעמים אלו. עוד הדגישה ערכאת הערעור את חומרת העבירה של נהיגה בזמן פסילה, בצינה כי די בהרשעה בעבירה זו, בנסיבות העניין ועל רקע העבר התעבורתי המכביד של המבקש, כדי להצדיק הטלת עונש מאסר לריצוי בפועל. לבסוף, קבע בית המשפט המחוזי, כי גם בשים לב לחוות הדעת השלילית של שירות המבחן, לא היה מקום לחרוג מהענישה המקובלת בנסיבות שלפנינו. לאור המפורט לעיל, דחה בית המשפט המחוזי את בקשת

המבקש להפנותו פעם נוספת לשירות המבחן ו/או לממונה על עבודות השירות, והדגיש כי גזר הדין שהושת עליו "אף נוטה לקולא". לאחר זאת, נדחה הערעור.

בקשת רשות הערעור ותגובת המשיבה

7. במסגרת בקשת רשות הערעור טען המבקש, כי נפל פגם בהחלטת בית המשפט המחוזי לדחות את בקשתו להחלפת הסנגור, ולהסתפק במתן רשות למבקש עצמו לטעון את טענותיו. באופן זה, כך נטען, נפגעו זכויותיו של המבקש, אשר לא היה ביכולתו להציג כראוי את טיעוניו, ולמעשה, הוא אולץ להפקיד את גורלו בידי הסנגור אותו רצה לפטר, ובכך נפגעה אף זכותו לייצוג הולם וראוי. המבקש הוסיף והשיג על חומרת גזר דינו, וטען, בין היתר, כי הערכאות הקודמות לא נתנו את דעתן לנסיבותיו האישיות; וכי יש לקבל תסקיר מבחן משלים בעניינו, ולהסתפק בהשתתפות עונש מאסר אשר ירוצה בעבודות שירות.

המשיבה בתגובתה טענה, כי יש לדחות את הבקשה, אם משום שלא נפל כל פגם בייצוגו של המבקש במהלך הליך הערעור, ואם משום שמידת העונש שהושת עליו, אינה מצדיקה כל התערבות.

דיון והכרעה

8. כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה ואך במקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינים הפרטי של הצדדים להליך; או במקרים בהם מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 9605/17 פלוני נ' מדינת ישראל (20.1.2017); רע"פ 9593/17 קריידלמן נ' מדינת ישראל (19.12.2017); רע"פ 9109/17 סדובי נ' מדינת ישראל (19.12.2017)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה, כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות. זאת ועוד, עניינה של הבקשה דנן הוא בהשגה על חומרת העונש בלבד. כפי שפסקנו לא אחת, בקשות מסוג זה אינן מצדיקות, על דרך הכלל, מתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים, בהם עסקינן בסטייה קיצונית מרף הענישה הנהוג והמקובל בעבירות דומות (רע"פ 8289/17 גפן נ' מדינת ישראל (20.12.2017); רע"פ 9455/17 אזולאי נ' מדינת ישראל (18.12.2017); רע"פ 9605/17 פלוני נ' מדינת ישראל (20.12.2017)). בענייננו, נוכח העבירות בהן הורשע המבקש; עברו התעבורתי; ועמדת שירות המבחן, לא סברתי כי עונשו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה בעבירות דומות.

9. למעלה מן הדרוש, יובהר, כי לא מצאתי בטענות המבקש לעניין אופן ייצוגו בהליך הערעור, עילה להתערב בהחלטות הערכאות הקודמות, ובפרט בגזר הדין שהושת עליו. ראוי להדגיש כי אין עסקינן בנסיבות בהן לא היה המבקש מיוצג על ידי סנגור. המבקש זכה לייצוג מטעם הסנגוריה הציבורית, בעקבות בקשתו שלו, אשר נתמכה בטענתו בדבר מצבו הכלכלי. באופן מפתיע, לאחר תחילת הדיון בערעור, החליט כנראה המבקש כי יש בכוחו לשכור סנגור פרטי, וביקש להחליף את בא כוחו בסנגור מהמגזר הפרטי. לא מצאתי כל דופי בהחלטת בית המשפט המחוזי להמשיך את הדיון בערעור, ולאפשר למבקש להוסיף על דברי הסנגור הציבורי, לאחר שזה פרש באריכות את טיעוניו.

מעבר לאמור יצויין, כי, ככלל, רשאית ערכאת הערעור שלא למנות לנאשם סנגור, לבקשת הנאשם, אם סברה כי לא ייגרם לו בכך אי צדק (סעיף 15(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). יתר על כן, העובדה כי למבקש פלוני לא מונה סנגור במהלך הדיון בערעור, כשזה אינו המצב בענייננו, אינה מקנה לאותו פלוני, כלשעצמה, זכות לערער לבית משפט זה ב"גלגול שלישי" (רע"פ 916/17 בוסקילה נ' מדינת ישראל (18.4.2017); רע"פ 1561/14 כהן נ' מדינת ישראל (25.6.2014)). כאמור, בנסיבות דן המבקש זכה לייצוג מטעם הסנגוריה הציבורית במסגרת ערעור, וזאת בהתאם לבקשתו. העובדה שערכאת הערעור החליטה להמשיך במתכונת זו, על אף רצונו הפתאומי של המבקש לפטר את סנגורו, אינה מעידה כי הייצוג שהוענק למבקש לא היה ייצוג הולם. למעשה, אף המבקש עצמו לא הצביע בבקשתו על פגם מסוים שנפל באופן ייצוגו על ידי הסנגור הציבורי. לפיכך, טענותיו של המבקש במישור זה, אינן מעוררות כל עילה לקבלת בקשתו.

10. לאור המפורט לעיל הבקשה נדחית, בזאת. עיכוב הביצוע, עליו הוריתי בהחלטתי מיום 28.9.2017, מבוטל בזאת.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 15.1.2018 עד השעה 09:00 בבית המעצר קישון, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיזן מוקדם, עם ענף אבחון ומיזן של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ו' בטבת התשע"ח (24.12.2017).

ש ו פ ט